

Бондар Г.О.

Канд.пед.наук, доцент

Уманський державний університет імені Павла Тичини

ПОШУК ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ФОРМ, МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ

У сучасному світі корінних трансформацій усіх сфер життєдіяльності людини, коли руйнуються її моральність і духовність, змінюються традиційні форми соціальної комунікації, ускладнюються системні зв'язки соціальних суб'єктів, коли людство вимушене вирішувати проблеми власного виживання і самозбереження, чітко виявляються риси кризи світогляду і складаються об'єктивні підстави її можливого подолання[2; 38].

За даних умов на педагогічній ВНЗ накладається висока «світоглядна відповідальність», оскільки від того, які погляди і переконання передаватиме своїм учням майбутній учитель, залежить стан шкільного соціокультурного середовища і суспільства в цілому [3; 46].

Суспільством затребуваний учитель, що є активним суб'єктом педагогічного процесу, здатний не тільки до адаптації, але і до ефективної діяльності в нових умовах, що змінюються [1].

Проте, на наш погляд, явний недолік сучасної системи освіти полягає в тому, що формуванню саме гуманістичного світогляду не приділяється належної уваги у педагогічних ВНЗ.

Суть гуманістичного світогляду полягає не у проголошенні абстрактних прав людини. Гуманістичний світогляд – це збереження, підтримка і розвиток у людині людяності, що стосується кожної особистості, незалежно від її соціального статусу.

Проблема формування гуманістичного світогляду майбутнього учителя у процесі вивчення філологічних дисциплін є на сьогодні особливо актуальною як для суспільства, так і для конкретної особистості у зв'язку з

тим, що філологічні дисципліни мають особливий потенціал у формуванні гуманістичного світогляду.

Вони наближають до нас минуле тим, що віддаляють нас від нього, вчать бачити ту велику відмінність, на тлі якої дорожчим і ціннішим стає сьогодення. Вони воскрешають старе для нового.

У процесі викладання філологічних дисциплін доцільно буде використовувати такі інноваційні форми, засоби, методи та технології формування гуманістичного світогляду майбутніх учителів, як: розв'язування виховних ситуацій, дискусії і диспути, діалог, індивідуальні і колективні бесіди, переконування, реферування та обговорення різних публікацій, кінофільмів, рольові ігри, тренінги, аналіз іншомовних текстів з опорою на принципи гуманістичної педагогіки.

Досить сучасним засобом формування гуманістичного світогляду є й участь у міжнародних освітніх, робочих і волонтерських програмах, у волонтерській діяльності гуманістичних організацій миру, а також у діяльності різних асоціацій, клубів, культурних, політичних заходах, проектах, як у нашій країні, так і за кордоном.

Освітнями Черкащини накопичено певний досвід діяльності у цьому аспекті. Щороку 1 вересня проводиться перша відкрита лекція «Сучасний світогляд майбутнього учителя».

У ВНЗ створено музеї, кімнати народного побуту, місцевих звичаїв та обрядів, зали Бойової Слави. Постійно організовуються екскурсії історичними місцями області, походи місцями бойової слави. Створено також мережу гуртків, спрямовану на формування у студентів гуманістичного світогляду: історико-краєзнавчі клуби, гуртки народного побуту та української вишивки, літературні студії, драматичні театри, гуртки декоративно-прикладного мистецтва, хореографічні та вокальні студії тощо. Зі своїми виставами студенти – учасники, наприклад, драматичних гуртків відвідують будинки ветеранів, дитячі будинки. Студентами також

проводяться акції «Подаруй дитині книгу» (зібрані книги передаються у дитячі будинки).

Розглядаючи роль інформаційних технологій у формуванні гуманістичного світогляду особистості, необхідно мати на увазі, що, хоч поширювана з їх допомогою інформація адресована масам, сприймається (приймається або відкидається) вона конкретною особою.

Студент у цьому випадку є суб'єктом пізнавальної, творчої і комунікативно-культурологічної діяльності, що дозволяє йому усвідомити себе громадянином своєї країни і світу.

Отже, одне з головних завдань педагогічної науки сьогодні – відірватися від формального викладання і поглянути на філологічні дисципліни як на соціальний феномен, що розкриває цілий світ національної та іншої культури і способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дорогань, С. Світоглядна культура майбутнього вчителя / Світлана Дорогань // Вища освіта України. – 2002. – №4. – С.85–89.
2. Демиденко В. К. Деякі аспекти морального виховання: практичний матеріал [для класних керівників, вихователів і вчителів] / В.К. Демиденко. – К. : ІСДО, 1995. – 40 с.
3. Голубченко, О. Методологічні підходи та досвід організації регіонального університету (мультиверситету) / О. Голубченко // Вища освіта України. – 2003. – № 4. – С. 44–50.

